

Startbijeenkomst dementievriendelijke gemeenschap in Baarle drukbezocht

▲ Schepenen Jan Van Ammel, wethouder Jan Vermeer en Wies Arts van de Programmaraad Zorgvernieuwing Psychogeriatric ondertekenden de intentieverklaring. (foto's Hanne Dirven)

Bijna honderd mensen waren maandag 25 januari naar de aula van CCBaarle gekomen voor de startbijeenkomst dementievriendelijke gemeenschap. Uit alle geledingen afkomstig: vertegenwoordigers van sportclubs, andere verenigingen, vanuit de zorg, gemeenten. Baarle-Nassau en Baarle-Hertog willen samen een netwerk oprichten om zo een dementievriendelijke gemeenschap te kunnen vormen in de toekomst. Wereldwijd zijn er 24 miljoen mensen dement en dat verdubbelt elke 20 jaar. Getallen van dichterbij: nu is 1 op 65 mensen dement; in 2030 is dat volgens berekeningen 1 op 43 mensen en in 2050 is 1 op 33 mensen dement! Het zorglandschap is aan verandering onderhevig; mensen blijven steeds langer zelfstandig wonen. Men moet niet denken dat dit de verantwoordelijkheid is van de gemeente, maar van de gemeenschap, burgers, verenigingen, organisaties. Iedereen kan zich inzetten om deze mensen bij de maatschappij betrokken te houden en te helpen waar mogelijk.

Jos Jansen leidde deze avond en hij haalde woorden van burgemeester De Hoon aan, die vaak spreekt over de parels van Baarle. "Hier is sprake van een groeibriljantje, dat geleidelijk aan mensen die de ziekte hebben het gevoel kan geven dat ze erbij horen." De overeenkomst werd ondertekend door schepenen Van Ammel en wethouder Vermeer, voor beide gemeenten en door Programmaraad Zorgvernieuwing Psychogeriatric vertegenwoordigd door Wies Arts.

Gewoon doen

Er werd een filmpje vertoond waarin men liet zien hoe mensen met dementie mee kunnen doen aan het sociale leven. Gewoon Doen was het motto. Wies Arts vertelde dat dementie een niet te genezen sluipende ziekte is. Alzheimer, vasculaire dementie en nog 50 kleinere vormen van deze hersenziekte zijn samen te vatten onder de noemer dementie. Na de diagnose is de levensverwachting in de regel 8-10 jaar. Dementievriendelijk werd door haar omschreven als mensvriendelijk. Zo was er als voorbeeld een lid van een voetbalclub die al 50 jaar bij de club was, "voor zo iemand moet je zoeken naar manieren om hem betrokken te laten blijven, niet afschrijven". De meeste demente mensen (70%) wonen gewoon in de wijk en op 1 persoon zijn meestal 3 mantelzorgers actief. Dit heeft alles te maken met de transformatie van ons

zorgsysteem. Door bezuinigingen moeten mensen langer thuis blijven wonen, burgers, moeten steeds meer zorg leveren.

Actieprogramma

Acht gemeenten, vier in Vlaanderen en vier in Nederland, hebben de dementievriendelijke gemeenschap al handen en voeten gegeven. Deze zogenaamde koploper gemeenten (Waalwijk, Bladel, Oisterwijk, Steenbergen, Mol, Herentals, Turnhout en Geel) hebben elk hun eigen actieprogramma en netwerk gevormd. Voorbeelden van hoe men daar te werk is gegaan werden gegeven. Zo kun je dementievriendelijk bankieren, is er een rugzak vol informatie bij een bibliotheek, lokale kunstenaars maken portretten die in winkels hangen op posters gedrukt: 'dementie om niet te vergeten'. Dementerenden kunnen schilderen onder begeleiding, ergens maakten ze een tocht door het winkelcentrum om bij winkeliers te gaan vragen rekening te houden met demente medemensen. Op www.dementievriendelijk.nl is meer informatie te vinden.

Panel

Vervolgens werd de intentieverklaring ondertekend door de drie partijen. Daarna was er een panelgesprek onder leiding van Jos Jansen. Huisarts Moene Seuntiëns kwam vertellen hoe zij in haar praktijk te maken heeft met dementie. Ze had een korte telling gedaan en kwam tot 67 personen met geheugenstoornissen. Symptomen voor deze aandoening zijn onder andere moeilijkheden met spraken, geheugen, lopen, afvallen, de draad kwijtraken, taken niet meer opnemen. "Het gaat ook met golvende bewegingen, op en af. En ge wilt da niet weten, mensen stoppen het weg. En dat is heel normaal, het taboe zit in onszelf."

Wijkverpleegkundige Jolanda Hermans die dagelijks te maken heeft met de zorg voor dementerenden werd gevraagd om tips hoe om te gaan met mensen die af en toe de draad kwijt zijn. "De zorgvraag is zeer verschillend" gaf zij aan. Eén aanpak of benadering is er niet, het is zaak iedereen menselijk en hulpvaardig te benaderen. Meer oog te hebben voor elkaar en ook zorgzaam te zijn voor de mantelzorger, want die heeft het zwaar, die moet je zeker helpen.

Namens twee verenigingen, bridge en koor, waren Rian Voesenek en Albert Jansen in het panel. Bij bridge is het onmogelijk om mensen met geheugenproblemen te laten blijven meespelen maar men denkt wel over het opstarten van een nieuwe groep kaarters waar bijvoorbeeld meer gepraat mag worden, In een koor kunnen mensen met geheugenproblemen heel lang blijven meezingen en opgevangen worden.

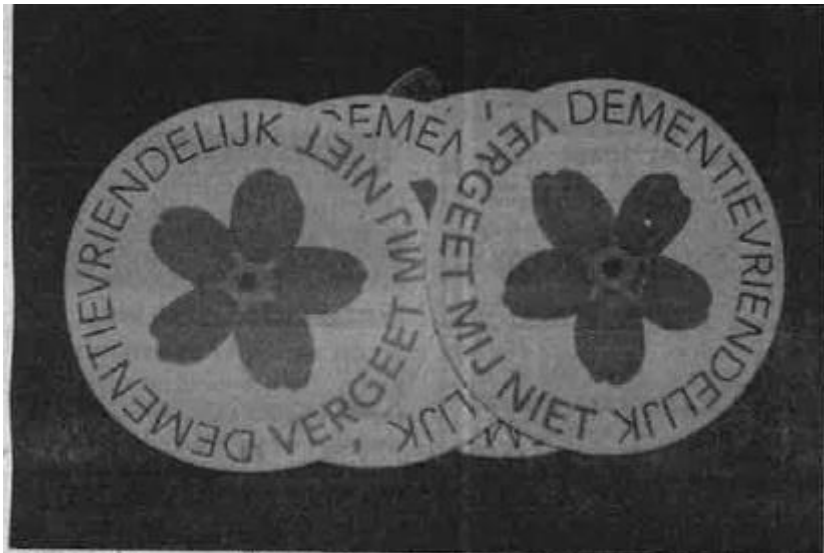
Ondernemer Bart de Bresser gaf aan dat vooral zijn caissières in de winkel opmerken als mensen bijvoorbeeld elke dag hetzelfde kopen of meermaals per dag. Hij zoekt nog naar een manier om ermee om te gaan en gaf aan er eigenlijk niet goed raad mee te weten omdat hij dementie in zijn directe omgeving niet kent. Een supermarkt heeft in een dorp ook een sociale functie, maar voor zijn winkel met 170 medewerkers en 10.000 klanten per week, is hij hier nog niet uit.

Femke Wens was namens de gemeente Baarle-Hertog/OCMW om te vertellen hoe men daar omgaat met mensen met geheugenproblemen. Een netwerk is belangrijk. Er zijn al mooie dingen bedacht in andere gemeenten zoals een fiche op een website voor vermiste personen. Ondernemers kunnen bijvoorbeeld bij de gemeente melden als zij merken dat bepaalde mensen elke dag hetzelfde eten kopen en zij zich zorgen maken over diens gezondheidstoestand. Dit eerste opstartmoment is de basis om op voor te bouwen.

Europa

Namens de Europese gemeenschap was Lambert van Nistelrooy aanwezig om te benadrukken hoe bijzonder het is dat hier in Baarle door de twee gemeentes wordt samengewerkt. Het is één grote gemeenschap. "Dementie zit in de mensen, we moeten hiervoor dicht bij huis acteren." Hij haalde ook een vorig project aan 'ouderenproof' waarin demografisch voorspeld werd wat ons te wachten staat. Zelf is hij in Zweden gaan kijken in een dorp waar de mensen niet vertrouwden op de overheid en zelf zorgden dat de demente mensen in hun gemeenschap konden blijven meedoen, daar waren ze trots op. 'We moeten samen deze taakstelling opnemen, menselijk en reëel.'

Jeanny Wouters

▲ *Dementievriendelijk Vergeet mij niet* is het beeldmerk van de dementievriendelijke gemeenschap